

یادداشت

<div><div></div>مهاوهایی که نمی‌گذارند انتقادات واقعی شنیده شود</div>
<div><div></div>سعیده زمانی</div>
<div><div></div>روزنامه‌نگار</div>

اقتصاد کشور دو هفته بعد از اجرایی شدن برجام و برطرف شدن مشکلات تحریم این روزها بار و بار مشکلات پسا‌برجام شده که برخی از منتقدان به آن دامن می‌زنند. اعتراض به قراردادهای نفتی موسوم به (ISP)، اعتراض به قرارداد با پژو فرانسِه، اعتراض به قرارداد نفتی با شرکت توتال فرانسه و دست آخر نیز اعتراض به خرید ۱۱۸ فروند هواپیمای ایرباس، روز گذشته مهدی کوچکزاده یکی از نمایندگان مجلس به خرید هواپیمای جدید از فرانسه معترض شد و گفت: آیا اولویت اول مردم خرید ۱۰۰ فروند هواپیماس؟ ما با وجود این‌همه مشکلات مردم، باید چند میلیارد دلار بابت این خرید پول بدهیم. آن هم هواپیماهای بیزینس و فرست کلاس. چه زمانی مجلس باید وارد این قضایا شود؟ تکند در برجام بند مخفی وجود داشته که هر چه پول می‌کند آنها را تکت می‌زند. این سخن کوچک ما بگوید چه چیزی بخیرمی، وی البته به اعتراض خرید هواپیماهای جدید بسننده نکر و درباره قراردادهای نفتی هم گفت:می‌گویند این موضوع محرمانه است و وقتی جوانان مردم اعتراض می‌کنند آنها را کتک می‌زنند. این سخن کوچک زاده در دفاع از اقدامات برخی گروه های موسوم به دلواپس در مقابل وزارت نفت در روز شنبه بود که با دخالت پلیس و دستگیری ۳۸ نفر از معترضان به پایان رسید. اما در این میان اگرچه ریشه این مخالفت‌ها منحص است چرا که در شرایطی که عده‌ای مخالف با شدن درهای اقتصاد کشور به دنیا بودند حال مسلما با نتایج ناشی از این اتفاق نیز نمی‌توانند چندان میانه خوبی داشته باشند اما دلیل مخالف متقدنان ساا قراردادهای جدید چیست؟ معترضان به قراردادهای جدیدنفتی این قراردادها را مهمم عنوان می‌کنند و می‌گویند مگر در لایه‌های پنهان قراردادهای جدید نفتی چه چیزی وجود دارد که کسی نباید در جریان آن قرار گیرد.متقدنان این قراردادها را عقبتگرده به ۵۳ سال قبل می‌دانند و معتقدند با قرار دادهای جدید دولتی ایران در نهایت تبدیل به یک خام فروش عالی می‌شود. این در حالی است که در سال هایی که ایران تحریم بود، همسایگان کشورمان با استفاده از منابع مالی شرکت های بین المللی،

میدان های نفت و گاز مشترک با ایران و همچنین میدان های مستقل خود را به بهره برداری رسانده و سود سزاشاری را کسب کردند. اما ایران به دلیل کمبود منابع مالی و سومدمیریت نتوانست این میدان ها را توسعه دهد و در نتیجه همسایگان بیشترین بهره را از غفلت مسئولان وقت ایرانی بردند. براین اساس، دولت یازدهم با توجه به عقب ماندگی در میدان های مشترک شرایط برد بردی را فراهم کرد تا سرمایه‌گذاران را تشویق به سرمایه‌گذاری کند. بدین ترتیب که هر چقدر همکاری های بیشتری وجود داشته باشد امکان امتیازات بیشتری نیز برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌شود. اما درباره قراردادهای خودروپی موضوع متفاوت است. منتقدان این قرارداد را معامله دو سر سود برای پژو می دانند و معتقدند تنها دستاورد ورود مجدد این خودرو ساز غیرمتعهد، سلاماندگی تولید دو محصول از رده خارج پژو ۴۰۵ و ۲۰۶ است. اما موضوع از چه قرار است؟ و دلیل واقعی خروج خودروسازان بزرگ و پژو از بازار ایران چه بود؟ در دهه ۸۰ و درست در زمانی که خودروسازی کشور با تعامل و مشارکت با دیگر خودروسازان مطرح جهان، می‌رفت تا مسیر رفتنی قرار گیرد برخی با شعارهای مقبله با استععار، مسیر خودروسازی ایران را به بیراهه کشاندند. در آن سال‌ها شرکت‌های خودروساز خارجی بسا ورود قطعه‌سازان ایرانی به زنجیره جهانی خود اقدام کردند تا از ایران قطعه بخرند. تأمین برخی قطعات شرکت بنز آلمان، پژو و رنو فرانسه توسط ایران تا جایی ادامه یافت که پژو متعهد شد سالانه ۲۰ هزار پژو ۲۰۶ صندوق‌دار از ایران بخرد. رنو هم قول داد برای ساخت داخل ال ۹۰ قطعه‌سازان ایرانی را شناسایی کند و در نهایت نیز تصمیم گرفت ۵۰ قطعه‌ساز ایرانی را وارد شبکه جهانی خود کند اما این پروژه‌ها با سستی شرکت‌های داخلی و سیاست‌های غلط اقتصادی ایران کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر شد تا جایی که فعالیت این خودروسازها به تدریج از بین رفت و در نهایت نیز در سال ۱۳۹۰ ویا افزایش تحریم‌ها، شرکت پژو یک‌طرفه همکاری‌اش را با ایران خودرو خاتمه داد. این ماجرا درباره شرکت‌های هواپیمایی می‌گویندهم مردم از هواپیمای تازه‌تی می‌توانند استفاده کنند و به نفع طبقه خاصی است باید گفت ناوگان هوایی کشور به دلیل تحریم‌ها از فرسودگی رنج می‌برد و بار هزینه‌های تحمیل این فرسودگی موجب زانی دهی ایرانی ها و در نهایت جبران آن با منابع دولتی شده است. و پس سوده شدن ایرلاین ها و نپرداختن پالانه به آنها در این شرایط به نفع همه مردم است نه فقط اقشار خاص. حال در شرایطی که بسیاری از منتقدان از اصل گسترش روابط ناخرسندند و نه محتوان قرارد‌ها، بیم آن می‌دوکه دولت های انتقادهای کارشناسانی که نکات فنی و اقتصادی قابل‌مطرحی دارند نیز بسته شود.

سختگوی دولت دارایی‌های آزاد شده ایران را افزون بر ۱۰۰ میلیارد دلار اعلام کرد و گفت که این دارایی‌ها به طور کلی آزاد شده است و ما می‌توانیم از آن استفاده کنیم. محمدباقر نوبخت در پاسخ به این سؤال که، با گذشت بییش از دو هفته از لغو تحریم‌ها، آیا ایران توانسته است به دارایی‌های بلوکه شده خود دست یابد، اظهار کرد: منابعی که در خارج از کشور به عنوان ارز است، بخشی از آن متعلق به خود دولت می باشد، بخشی از آن ذخایر بانک مرکزی است و یک بخش دیگر به صندوق توسعه ملی و بخشی نیز مربوط به بانک ها و شرکت های دولتی است.

وی درپاسخ به سوآلی درخصوص میزان کل این دارایی ها گفت: چیزی که مربوط به این مرحله بود، افزون بر صد میلیارد دلار است اما آن چیزی که سهم دولت از این مرحله بود، در حد ششش تا هفت میلیون دلار است، ولی اموال متعلق به بانک مرکزی و صندوق ملی زیاد می‌باشد.

سختگوی دولت در پاسخ به این سوال که آیا ایران تصمیم دارد که این دارایی‌ها را به داخل کشور بیاورد یا اینکه به کشورهای دوست منتقل کند، گفت: ما درآمدهای نفتی ایران را درحساب‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور داریم و اکنون نیز درآمد فروش نفت ایران به حساب دولت در بانک های خارجی می‌رود، اینجا که بانک مرکزی ما دلار می‌فروشد، به جز مقداری که برای واردات یا صادرات لازم دارد، به آن بانک‌ها حواله می‌کند و آن بانک‌ها می‌توانند از آن جا استفاده کنند، زیرا پول به صورت فیزیکی جابجا نمی‌شوند و همه معاملات بر اساس همین گردش بانکی صورت می‌گیرد و ضرورتی برای آوردن پول‌ها نیست و ممکن است که مقدار قابل‌اطمینانی که مورد نیاز است، انجام شود ولی در مجموع نیازی به این کار نیست و ما می‌توانیم از آن حساب‌ها استفاده کنیم. نوبخت تأکید کرد: این دارایی‌ها به طور کلی آزاد شده است و ما می‌توانیم از آن استفاده کنیم.

سختگوی دولت درباره روابط اقتصادی احتمالی با آمریکا گفت: روابط سیاسی ما با این کشور تعریف شده و نیازمند تغییرات بنیادین در سیاست آنهاست اما در خصوص مسایل اقتصادی هیچ محدودیتی نداریم که البته اولویت آن بیشتر در زمینه سرمایه‌گذاری و واردات تکنولوژی رز است. وی در پاسخ به سوآلی درباره اینکه آیا ایران دارایی‌های خود در نزد آمریکا به مبلغ یک

میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار و نیز مبلغ دو میلیارد و صد میلیون دلار نزد شرکت هلندی «شیلر» را بازپس گرفته است یا خیر، گفت: خوشبختانه، بانک مرکزی این کار را هم خوب پیش برد و دراین زمینه کارهایی صورت گرفته است.

نوبخت درباره عملکرد دولت و ارتباطات آن با دنیا خارج در هفته دوم از رفع تحریم گفت: با برچیده شدن تحریم‌های ظالمانه علیه ایران دو برنامه ریزی در اختیار مسئولان جمهوری اسلامی قرار گرفت؛ از یک سو به منابع بلوکه شده دست یافتیم و از طرف دیگر به فضای دست پیدا کردیم که به ما اجازه می‌دهد فنی محدودیت تحریم از سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در سال های آینده برخوردار شویم.

سختگوی دولت خبر داد:

آزادی ۱۰۰ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران

وی افزود: برهمن اساس ما در این ایام یا میزان سرت‌های بلندپایه خارجی برای مذاکرات به سرعت در حال بالا رفتن است و ظرفیت بالقوه ما طی چند ماه آینده تا ۵۰۰ هزار بشکه و تا سال آینده حتی تا یک میلیون بشکه هم هست اما به دلیل شرایط تحریم امکان صادرات نداشتیم و حالا دو کار را می‌توانیم انجام دهیم اول این که با برداشته شدن تحریم، ظرفیتی از تولید که نتوان صادرات آن را نداشتیم تولید و صادر می‌کنیم و دوم این‌که افزایش ظرفیت تولیدی که به دلیل تحریم وجود نداشت الان در حال انجام است. نوبخت خاطر نشان کرد: بنابراین، برنامه ریزی ما برای سال آینده بر اساس روزانه ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه نفت و میعانات گازی طراحی کرده‌ایم.

ناوگان هواپیمایی ایران شود، وارد این ناوگان هوایی خواهد شدوی گفت: شرکت توتال یکی از همکاران ایران در میدان نفتی بوده است و با رفع تحریم هسا، توتال دوباره اعلام آمادگی کرده و توافق‌هایی بین دوطرف صورت گرفته است تا همکاری مشترک انرسر گرفته شود.

سختگوی دولت در عین حال خاطر نشان کرد که همانگونه که ایران با فرانسه برای خرید هواپیمای از شرکت ایرباس توافق کرده است، توافق با شرکت بوئینگ در آینده را نیز دور از دسترس ندانست.

وی در پاسخ به این سوال که آیا گشایش روابط اقتصادی میان تهران و پاریس می‌تواند زمینه ساز همکاری های دوجانبه برای پرونده های منطقه‌ای از جمله سوریه باشد گفت: موضوع هسته‌ای یک مقوله متفاوت از سایر موضوعات است و در هر موضوع می‌توانیم از مذاکرات هسته‌ای الگو بگیریم و راه عملی برای قضایا پیدا کنیم که اگرچه ممکن است تمامی خواسته‌های دو طرف را تامین نکند اما آنها را به توافق برساند.

نوبخت درباره گسترش روابط با آلمان گفت: نخستین گروهی که از اروپا به ایران آمدند از آلمان به ریاست آقای گابریل بودند و توافق‌های خوبی در زمینه نفت و صنایع صورت گرفت و بعد هم سفیر آلمان در ایران آنها را پیگیری کرد.وی درباره سفر احتمالی آنگلا مرکل صدر اعظم آلمان به ایران گفت که اطلاعات دقیقی از این موضوع ندارد و درباره سفرهای بیشتر آقای روحانی به اروپا نیز گفت که در صورت اقتضا این سفرها به صورت دوجانبه ادامه خواهد داشت.

سختگوی دولت درباره تغییرات در صادرات نفت ایران در برهه بعد از رفع تحریم‌ها گفت ظرفیت تولید ما که به خاطر عدم سرمایه‌گذاری های خارجی محدود شده بود با مذاکرات به سرعت در حال بالا رفتن است و ظرفیت بالقوه ما طی چند ماه آینده تا ۵۰۰ هزار بشکه و تا سال آینده حتی تا یک میلیون بشکه هم هست اما به دلیل شرایط تحریم امکان صادرات نداشتیم و حالا دو کار را می‌توانیم انجام دهیم اول این که با برداشته شدن تحریم، ظرفیتی از تولید که نتوان صادرات آن را نداشتیم تولید و صادر می‌کنیم و دوم این‌که افزایش ظرفیت تولیدی که به دلیل تحریم وجود نداشت الان در حال انجام است. نوبخت خاطر نشان کرد: بنابراین، برنامه ریزی ما برای سال آینده بر اساس روزانه ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه نفت و میعانات گازی طراحی کرده‌ایم.

شمال، متوسط قیمت تمامی شاخص‌های نفتی معتبر جهان شامل سبد نفتی اوپک، دبی و عمان از ابتدای سال جاری تاکنون بشکه‌ای کمتر از ۳۰ دلار در بازار معامله شده است.

هم زمان با سقوط آزاد قیمت نفت در بازار، تعداد دکل‌های حفاری در نقاط مختلف جهان در مقایسه با سال ۲۰۱۵ میلادی با کاهش مواجه شده است.

بر این اساس، تعداد دکل‌های حفاری آمریکا با کاهش ۹۹۶ دستگاهی تا ۲۲ ژانویه به ۶۳۷ دستگاه دکل حفاری، تعداد دکل‌های حفاری در سایر نقاط جهان با کاهش ۲۸۰ دستگاهی به یک هزار و ۹۵ دکل و تعداد دکل‌های حفاری در کانادا با کاهش ۱۸۲ دستگاهی به ۲۵۰ دستگاه دکل حفاری کاهش یافته است.

از سوی دیگر، کارشناسان اعتقاد دارند با توجه به سقوط آزاد قیمت نفت و تحمیل فشارهای اقتصادی به کشورهای بزرگ تولیدکننده نفت عضو اوپک به ویژه عربستان سعودی، قطر، امارات و کویت، به زودی با انجام مذاکراتی بین کشورهای اوپک و نانو اوپک روند کاهش شدید قیمت طلای سیاه در بازار متوقف خواهد شد.

۹ بانک ایرانی شب گذشته به سوئیفت متصل شدند

رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد: ۹ بانکی که قبلاً تحریم شده بودندشب گذشته به سوئیفت متصل شدند. ولی الله سیف با اشاره به فرایند عضویت بانک‌های تحریم شده به سوئیفت، اظهارداشت: هفته گذشته اعلام شد تا ابتدای هفته آینده مشکل این ۹ بانک برای اتصال به سوئیفت حل خواهد شد. وی افزود: امروز به من گزارش دادند که این مشکل حل شده و ۹ بانک تحریم شده امشب به سوئیفت متصل می‌شوند.

رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه ممکن است نصب نرم‌افزار اتصال به سوئیفت یک تا دو روز زمان ببرد ولی در این هفته به طور کامل فرایند اتصال به این سامانه برای این بانک‌ها حل خواهد شد و این بانک‌ها می‌توانند برای مخابره پیام‌های مالی از این سامانه استفاده کنند.

طبق اعلام قبلی مدیر کل اداره بین‌الملل بانک مرکزی بانک‌های بانک ملی، بانک تجارت، بانک ملت، بانک صنعت و معدن، پست بانک، بانک سپه، توسعه صادرات و بانک رفاه کارگران و بانک مرکزی به سوئیفت متصل می‌شوند.

عقب گرد ۲۷۵ واحدی بورس در معاملات روز گذشته

تومز رشد شاخص کشیده شد

تجهیزات مقداری افراط‌گری وجود دارد و این عقیده وجود دارد که هر چه ابهام در بازار سرمایه بیشتر باشد بهتر در سهم‌های بازی می‌شود. در حال حاضر نقدینگی وارد بازار شده و متأسفانه این نقدینگی به دنبال صف‌های خرید و فروش در حال حرکت است.طحنای خاطر نشان کرد: صبح امروز در سایپا صف فروش بود و تا نزدیک صف خرید بالا رفت. در این شرایط نگرانی‌هایی که وجود دارد این است که سهام‌داران خرد طمع کنند و

اخبار کوتاه

سنگاپور تحریم‌های ایران را لغو کرد

سنگاپور در واکنش به اجرایی شدن توافق هسته‌ای بین ایران و قدرت‌های جهانی، ممنوعیت انحصام معاملات تجاری با ایران را لغو کرد. نهاد پولی دولت سنگاپور اعلام کرد، تصمیم لغو ممنوعیت تجار با ایران را روز ۲۸ ژانویه اجرایی شده است. تصمیم دولت سنگاپور در زمینه ممنوعیت تجارت با ایران در ژوئن ۲۰۱۲ پس از تشدید تحریم های غرب علیه ایران اتخاذ شده بود.

۲۰ روز دیگر؟

قرارداد نهایی خرید ۱۱۸ ایرباس

وزیر راه و شهرسازی از امضای پیش‌قرارداد ۱۱۸ هواپیمای ایرباس به ارزش ۱۰۵ میلیارد دلار خبر داد و گفت: قرارداد نهایی ظرف ۲۰ روز آینده امضا خواهد شد. عباس آخوندی این اقدام را گامی بزرگ در جهت تحول ناوگان هوایی کشور عنوان کرد و گفت: شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ۴۵ فروند هواپیمای ای ۳۲۰، ۴۵ فروند ای ۱۶، ۳۳۰ فروند ای ۳۵۰ و ۱۲ فروند ای ۳۸۰ را در قالب اجاره به شرط تملیک از ماه آینده به مدت ۸ سال وارد ناوگان هواپیمایی کشور خواهد کرد.

افزایش قیمت برخی خودروهای داخلی

طی هفته جاری قیمت چند مدل خودرو در بازار کاهش و چند مدل افزایش یافته است. این هفته قیمت پراید SE۱۱۱ معادل ۱۰۰ هزار تومان، پژو ۴۰۵ معادل ۱۰۰ هزار تومان و تندر ۹۰ اتومات ۲۰۰ هزار تومان کاهش یافته است. همچنین قیمت رانسا ۱۰۰ هزار تومان، دنا ۱۰۰ هزار تومان و پارس تندر نیز ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافته است.

گران شدن مسکن

در ۷۵ در صد کشورهای جهان

صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد قیمت مسکن در ۷۵ درصد کشورهای جهان در سال ۲۰۱۵ افزایش یافت و در سه ماهه سوم این سال قیمت مسکن در قطر ۲۳ درصد رشد داشته که بالاترین رشد قیمت مسکن در جهان بوده است. همچنین هنگ کنگ با رشد ۱۶ درصدی و سوئد با رشد ۱۱ درصدی به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم و این نظر قرار داشته‌اند.کشور اوکراین نیز از نظر افت قیمت در صدر قرار داشته‌است به طوری که قیمت مسکن در این کشور در سه ماهه سوم ۲۰۱۵ نسبت به مدت مشابه سال قبل افت ۴۰ درصدی داشته است. روسیه با افت ۱۱ درصدی و لتونی با افت ۷ درصدی به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

بانک

بدهی دولت

به بانک‌ها به حسابرسی کشید

بنابر آمارهای بانک مرکزی و نظور که کمیته‌ای - قائم مقام بانک مرکزی - اعلام کرده است «در حال حاضر شبکه بانکی بالغ بر ۱۱۰ هزار میلیارد تومان از دولت طلب دارد». بدهی هنگفتی که البته خود دولت هم اذعان دارد که با قفل کردن بخشی از منابع بانکها توان تسهيلات دهی آنها را کاهش داده

است. آخرین تراز نامه منتشره بانک مرکزی و بانکها و موسسات اعتباری نشان می‌دهد که بدهی بخش دولتی به این شبکه حدود ۱۱۰ هزار میلیارد تومان است که از این رقم ۱۰۷ هزار میلیارد تومان برای دولت و حدود ۳۹۰ میلیارد تومان دیگر به بدهی شرکت ها و موسسات دولتی اختصاص دارد. این در حالی است که اخیراً نوبخت - رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی - در توضیح اقداماتی که برای تسویه بدهی دولت به بانکها در بودجه سال آینده و برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شده به ارقام تازه ای در رابطه با این بدهی اشاره کرده است.وی از تفاوت نظر بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بانک مرکزی در مورد این بدهی سخن گفته و اعلام کرده که در تعاریف بدهی دولت به بانکها بین طرفین اختلاف نظر وجود دارد. توضیحات نوبخت، در این باره بیانگر این است که بر اساس محاسبات سازمان مدیریت و برنامه ریزی، بدهی دولت به بانک‌ها حدود ۶۴ هزار میلیارد تومان است اما بانک مرکزی این طلب را در حد ۱۰۰ هزار میلیارد تومان می‌داند که این رقم هم جزو طلب بانک مرکزی محسوب می‌شود.نوبخت همچنین معتقد است که مازاد بر ۶۴ هزار میلیارد تومان قانوناً جزو تعهدات دولت نیست و می‌تواند به یک شرکت دولتی یا مواردی که لزوماً دولت نباید آن را پرداخت کند، تعلق داشته باشد.وی با بیان این‌که در حال حاضر بسیاری از شرکت‌های دولتی انتظار دارند که دولت بدهی آنها را تقبل کند، عنوان کرد که در قانون رفع موانع تولید نیز اعلام شده که اگر شرکتی واگذار می‌شود اگر وزیر اقتصاد در رابطه با بدهی آن پیشنهاد و سازمان حسابرسی میزان آن را برآورند کند و بدهی مسجل تلقی شود، آنگاه می‌توان با مصوبه هیات وزیران به دولت منتقل شود.